

PIT

ZOMER
EDITIE

NR
34

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

DRIEMAANDELIJKE PUBLICATIE -
JULI 2024 - VU: LUINA NYS
P/706226 AFGIFTEKANTOOR MECHELEN
VLAAMSE DIENST SPEELPLEINWERK (VDS) VZW
LANGE RIDDERSTRAAT 22 - 2800 MECHELEN

MAGAZINE VAN DE VLAAMSE DIENST SPEELPLEINWERK

VAN (KATTEN)KWAAD NAAR ERGER

HOE GA
JE OM MET
STOREND
GEDRAG?

#VDSVZW

Kom met de ganse bende op ontdekking!

Ontdek onze voordelige groepstarieven

Ontdekken, experimenteren en samen nieuwe dingen leren. Is dat niet waar een speelpleinwerking allemaal om draait? Weer of geen weer, kom naar Technopolis, de thuisbasis van de grootste en kleinste curieuzeneuzen in Vlaanderen.

Reserveer je
groepsbezoek online

**TECHNOC
POLIS**

Vlaanderen
verbeeldt werk

Technologielaan, 2800 Mechelen
Technopolis.be

INHOUD

DOSSIER: VAN (KATTEN)KWAAD NAAR ERGER

- P6 KATTENKWAAD VS. STOREND GEDRAG
- P8 BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN
- P12 AGRESSIE IN 5 FASEN
- P19 WAT NA EEN CONFLICTSITUATIE?
- P20 INTERVIEW MET LIEN DEPOORTER,
MAMA VAN LEANDER EN JITSE
- P24 STRAFFEN EN BELONEN: DO'S & DON'TS

SPEEL- IDEE

P25

INFO- GRAPHIC

P26

SPOT- LIGHT

P27

COLOFON

Hoofdredactie: Luna Nys / (Eind)redactie: Yana Weets, Arno Beeckman /
Grafische vormgeving: Pieter Vanhoutte / Fotografie: VDS Database /
Drukwerk: De Riemaecker Printing bvba / Met dank aan: Lien Depoorter

 Vlaanderen
verbeelding werkt

PARTNER VAN
WAT
WAT

Trotse drager van
Het WATWAT label
www.watwat.be

EDITO

tekst: Arno Beeckman - Speelpleinondersteuner West-Vlaanderen

In mijn beginjaren als animator was er op mijn speelplein een kindje dat zowel verbale als fysieke agressie vertoonde. In het begin zaten we met de handen in het haar: hoe moeten we dit aanpakken? Niet alleen voor mezelf, maar ook voor de rest van de ploeg was het de eerste keer dat ze met zo'n gedrag in aanraking kwamen. Als 17-jarige was ik ervan overtuigd dat het kind echt gewoon stout was, zonder er verder over na te denken. Voor mij was schorsing toen de enige oplossing. Gelukkig was de visie van het speelplein daar tegen. Bijgevolg werd ik uitgedaagd om de situatie anders aan te pakken.

Ik kreeg de tip van een andere animator om het gedrag niet met het kind te associëren en hem echt beter te leren kennen. Na veel geduld, begrip, en veel kansen, lukte dat. Ik leerde het kind kennen en begreep waar zijn gedrag vandaan

kwam. We werden vrienden, hij zag mij als een vertrouwenspersoon en we konden zelfs mopjes bij elkaar uithalen! Zijn uitdagende gedrag was niet plots volledig weg, maar de agressie was minder hevig en kwam minder voor.

Doordat ik hem kende en we elkaar wel vertrouwden, wist ik hoe ik zijn gedrag kon doen de-escaleren. Dat zou ik in mijn beginjaren nooit hebben gekund. Omdat ik hem bleef zien voor wie hij was, en niet voor het gedrag dat hij stelde, beleefden we allebei veel aangename speelpleinjaren. Uiteraard stond ik er niet alleen voor. Samen met mijn mede-animatoren gingen we op zoek naar oplossingen en werd het een succes.

Mijn tip naar iedereen voor deze zomer: roep niet op kinderen, maar leer ze kennen, word vrienden en ga samen op zoek naar oplossingen!

VAN (KATTEN)KWAAD NAAR ERGER

HOE GA JE OM MET STOREND GEDRAG?

Een tiener die wegloopt, twee jongens die elkaar in de haren vliegen of een kleuter die een andere kleuter bijt: elke werking komt vroeg of laat in contact met storend gedrag. Hoe ontstaan conflicten, wanneer is gedrag meer dan kattenkwaad en hoe ga je ermee om?

KATTEN- KWAAD VS. STOREND GEDRAG

Op elke werking tasten kinderen grenzen af of gaan ze in conflict. Wanneer het daarbij blijft, spreken we over kattenkwaad. Wanneer door bepaald gedrag andere kinderen of animatoren minder goed kunnen meedoen of schade ervaren, gaat het echter over meer dan kattenkwaad.

f bepaald gedrag onschuldig is of niet, hangt af van hoe je het bekijkt. Voor de ene zullen bepaalde regels heel belangrijk zijn, voor de andere zijn ze bijkomstig. Belangrijk is dat het gedrag van kinderen niet over de grenzen gaat van zichzelf, anderen of de omgeving. Wanneer dat wel het geval is, moet er ingegrepen worden.

KATTENKWAAD =

Gedrag waarbij de grens opgezocht wordt en kinderen met de grens spelen, in het enthousiasme van het spel of bij wijze van een mopje, de regels van de werking overtreden.

GEEF KINDEREN RUIMTE OM JONG TE ZIJN

Niet elke vorm van conflict is abnormaal en moet absoluut voorkomen worden. Het is de normaalste zaak van de wereld dat kinderen tegen elkaars grenzen en tegen de grenzen van je werking lopen.

Het aftasten van grenzen is onlosmakelijk verbonden met het spelen van kinderen. Het is bijgevolg ook heel normaal dat kinderen moeten gewezen worden op die grenzen. Ga dus niet streng optreden vanaf de eerste keer dat een kind iets doet dat tegen die grenzen aan botst.

STOREND GEDRAG

=

Gedrag dat voor andere kinderen of animatoren hinder veroorzaakt door gestelde grenzen op te zoeken of te overschrijden, in die mate dat andere kinderen of animatoren beperking van participatie ervaren of schade hebben.

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

=

Gedrag dat grenzen, regels of waarden overschrijdt - of daarmee dreigt - met materiële, lichamelijke of psychische schade voor anderen of zichzelf tot gevolg.

OMGAAN MET MOEILIK GEDRAG KAN JE LEREN

Als ervaren animator of hoofdanimator is het dan weer belangrijk om je nieuwe mede-animatoren en hun beleving van grensoverschrijdend gedrag voldoende ernstig te nemen. Ze staan soms te kijken van zaken die voor jou al lang normaal zijn. Hou ze in het oog, spring bij waar nodig, maar ontnem hen geen groeikansen. Bovendien kan je het gezag van de nieuwe animator stevig ondermijnen door altijd alles uit hun handen te nemen.

Zo lang ze de situatie zelf de baas kunnen, is het niet nodig om die over te nemen. Spring je toch bij, betrek hen dan bij het bemiddelen van het conflict. Ze kunnen er enkel maar uit leren. Bovendien krijg je als hoofdanimator al snel de positie van 'boeman' als je alle conflicten op jou neemt, wat niet goed is voor je band met de kinderen.

NA DEZE PIT OP ZOEK NAAR MEER INFORMATIE?

Alles over storend gedrag en kattenkwaad vind je op www.speelplein.net/storendgedrag

BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN

Ruzies oplossen of kinderen naar hun voeten geven: niemand heeft daar écht zin in. Hoe minder storend gedrag op je werking, hoe liever. Maar hoe zorg je ervoor dat alle bengels zich plots als engels gedragen?

EEN EMMERTJE VOL AANDACHT

Storend gedrag is vaak een gevolg van verveling. Wanneer kinderen niet genoeg aandacht krijgen, zullen ze daar zelf om vragen. Zo heeft elk kind een denkbeeldige emmer die gevuld moet worden met aandacht. Bij sommigen is die vanzelf stevig gevuld, bij anderen is die makkelijk leeg, elk kind is daar anders in.

Heeft een kind een lege aandachts-emmer? Dan gaat die de emmer zelf opvullen door je aandacht te vragen. Helaas doen kinderen dat vaak op een negatieve manier. Door hun emmer altijd gevuld te houden met voldoende positieve aandacht, voorkom je dat ze er zelf naar op zoek gaan.

Maar hoe zorg je voor voldoende positieve aandacht? Ontdek welke 4 zaken essentieel zijn om de aandachts-emmers van de kinderen rijkelijk te vullen.

GOEDE SFEER

Positiviteit geven = positiviteit terugkrijgen. Zorg ervoor dat er een aangename sfeer hangt op je werking, en dat iedereen zich thuis voelt.

WAAR MOET JE OP LETTEN?

- **Zet in op kennismaking en interactie**
Zorg voor een aangename verwelkoming en geef een rondleiding aan nieuwe gezichten. Zet bovendien blijvend in op kennismaking. Losse babbelletjes waarbij je open vragen stelt, zorgen voor een band met de kinderen. Niemand voelt zich thuis op een plek waar ze worden aangesproken met 'hey jij daar'.
- **Geef het goede voorbeeld**
Kinderen kijken naar je op en zullen je gedrag kopiëren. Vermijd dus gedrag dat je liever niet bij hen ziet. Daarbij hoort ook de toon die je aanslaat. Denk twee keer na voor je je stem verheft. Is het echt nodig in deze situatie? Onnodig geroep geeft niemand een vakantiegevoel.
- **Zorg voor positieve bevestiging**
Geef mensen een pluim en ze krijgen vleugels! Geef kinderen en mede-animalen af en toe complimentjes. Vergeet daarbij zeker de kinderen niet die het meeste kattenkwaad uithalen. Bij hen heeft het extra veel effect om hun positieve gedrag te erkennen.

EEN UITDAGEND SPEELAANBOD

Zotte, outside-the-box activiteiten staan misschien wat lager op je prioriteitenlijst als je werking in contact komt met veel storend gedrag, maar kunnen een groot verschil betekenen. Kinderen willen zich namelijk vooral rot amuseren tijdens de vakantie!

HOE GA JE HIERMEE AAN DE SLAG?

- Zorg voor voldoende keuze en variatie**
 Voetbal is tof, heel tof zelfs. Maar laten we eerlijk zijn: elke vakantie, elke dag, elk uur voetbal spelen, is misschien wel wat te veel van het goede. Zorg dus dat je er in jullie aanbod genoeg keuze en variatie zit.
- Vermijd wachtmomenten**
 Zowel tijdens als naast je speelaanbod laat je kinderen best zo weinig mogelijk wachten. In de rij staan voor een drankje, wachten op materiaal voor een spel, blijven zitten tot de laatste gedaan heeft met eten... Allemaal momenten waarop hun aandachts-emmers snel leeg sijpelen.
- Bekijk je werking door de blik van een kind**
 Draai eens een dagje mee op je werking als kind of neem eens de tijd om de spelende kinderen te observeren: op die manier zie je je werking eens vanuit de ogen van het kind. Je krijgt ongetwijfeld nieuwe inzichten!
- Snuister rond op Speelidee.be**
 Op www.speelidee.be verzamelen we duizenden kant-en-klare speelideeën, van kleuters tot tieners en van knutselen tot bouwen.

Risicovol
SPELEN?

IK KOM
WEL OP
MIJN Pootjes
TERECHT

STRAFFE MIX VAN ANIMATOREN

Elke situatie is anders en vraagt dus ook om een andere aanpak. Soms is streng en kordaat handelen noodzakelijk, op andere momenten is een zachte aanpak aan de orde. De ene aanpak ligt je mogelijks beter dan de andere. Goed nieuws: je staat er niet alleen voor!

HOE LOS IK VANUIT MIJN KARAKTER CONFLICTEN OP?

Alles start met de juiste basishouding:

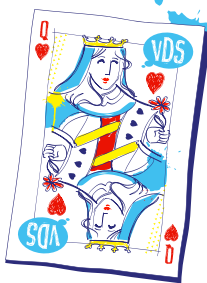
- Heb respect voor ieder kind
- Vertrek uit de interesses en leefwereld van kinderen
- Wees enthousiast
- Toon een speelse houding
- Wees jezelf
- Wees een teamplayer
- Heb goesting om te groeien als animator

Een hele boterham, maar geen nood! Een correcte basishouding wordt verwacht van elke animator. Dat wil echter niet zeggen dat je vanaf de eerste dag alles hoeft te kunnen.

Ontdek je stijl

Reageren op een situatie kan je op verschillende manieren. Spontaan ben je meer een zot, dame of heer. Soms moet je echter een andere rol innemen. Probeer goed in te schatten op welke manier je best op een situatie reageert, en durf daarvoor uit je comfortzone te komen.

DAME:

DIKKE MAATJES MET DE KINDEREN

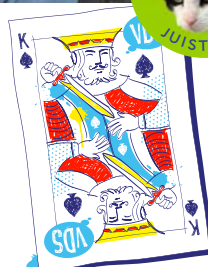
Sommige situaties hebben nood aan een zachte aanpak. Haal je zachtste kant naar boven, blijf rustig en neem tijd.

ZOT:

SPELEN SPELEN SPELEN

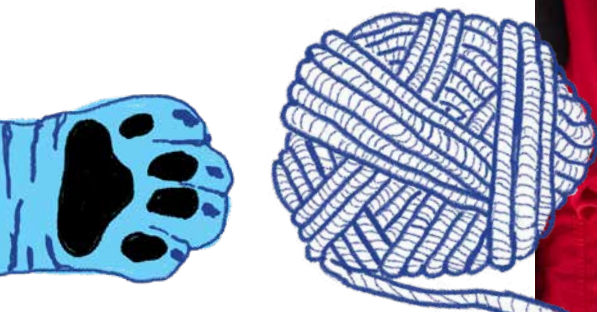
Afleiding en plezier kunnen heel veel doen. Haal je zotste zelf naar boven!

HEER:

STRENG MAAR RECHTVAARDIG

Streng en kordaat zijn is soms nodig. Sta op je strepen en ga voor duidelijkheid.

DUIDELIJKE REGELS EN AFSPRAKEN

Afspraken en regels zijn belangrijk. Ze geven aan waar de grenzen liggen en welke verwachtingen er zijn. Kinderen hebben echter vooral nood aan duidelijkheid. Te veel regels zijn dus geen goed idee. Bovendien zullen ze afspraken makkelijker volgen als ze begrijpen waarom die er zijn. En eerlijk: zijn we niet allemaal zo?

NEEM JE REGELS ONDER DE LOEP!

Ga aan de slag met volgende vragen:

- Zijn alle animatoren in staat om alle regels van je werking op te schrijven?
- Weet iedereen waarom deze afspraken gelden?
- Zijn de kinderen op de hoogte van alle afspraken?
- Zijn alle regels écht nodig?

Betrek de kinderen

Ga een stapje verder en stel de regels op samen mét de kinderen. Of laat hen ze creatief in beeld brengen. Door de kinderen te betrekken in dit hele proces, zullen ze sneller geneigd zijn om zich aan de afspraken te houden.

MEER LEZEN?

Meer lezen over taken, afspraken en de verschillende types in je ploeg?
www.speelplein.net/ploeg

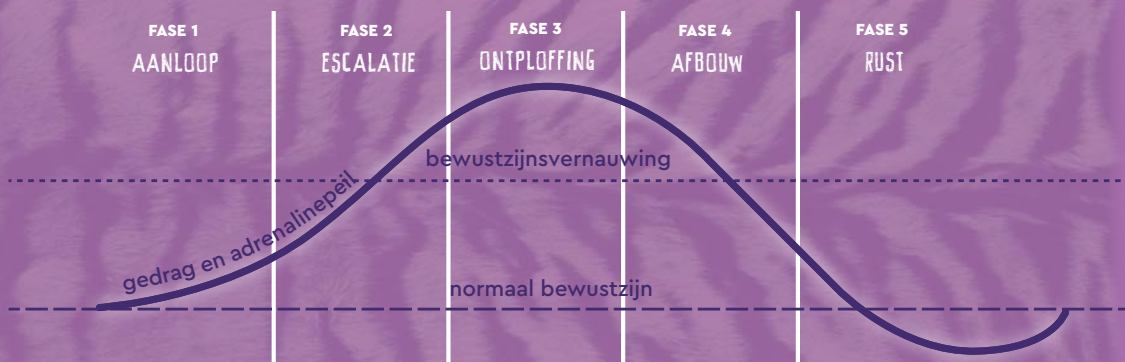

CHECKLIST VOOR GOEDE REGELS

Goede afspraken zijn...

- ☐ Mild en kindvriendelijk
- ☐ Eenduidig en niet voor interpretatie vatbaar
- ☐ Beperkt in aantal
- ☐ Door iedereen aanzien als nuttig
- ☐ Consequent toegepast
- ☐ Noodzakelijk voor het goed draaien van je werking

AGRESSIE IN 5 FASEN

Van lichte irritatie naar volledige ontploffing en dan weer alles terug zoals het was: agressie, of het nu ten opzichte van anderen, zichzelf, of de omgeving is, verloopt vaak via een gelijkaardig patroon. Ontdek de verschillende fases en hoe ermee om te gaan.

MEER LEZEN?

Meer lezen over gedrag dat kattenkwaad overstijgt? Ontdek er alles over in DNA 14: Kattenkwaad voorbij www.speelplein.net/DNA

Ieder zijn eigen curve

Elk kind ervaart conflicten op een andere manier. Sommigen hebben dagelijks grote ontploffingen, anderen komen erg zelden in conflictsituaties. Elk kind is daar anders in. Gaandeweg leer je de kinderen van je werking beter kennen en schat je beter in hoe ze reageren op bepaalde situaties.

Besef echter dat jij als persoon ook zo'n curve hebt. Als je merkt dat bepaalde triggers jou ook beïnvloeden, grijp dan op tijd in. Het is helemaal oké om voor conflictsituaties hulp in te schakelen van anderen of de situatie zelfs volledig over te laten aan iemand anders. Bewaak je eigen grenzen als animator!

FASE 1: AANLOOP

In de eerste fase is alles schijnbaar rustig. Het kind toont zich geïrriteerd en gespannen, gaat verbaal in verzet, tast grenzen af ... Indien de animator deze gedragsverandering tijdig opmerkt, kan het verbaal weerstand proberen te bieden door gebruik te maken van humor, vragen naar wat er is of grenzen aan te geven. De aanloophase is een fase van spanning die nog relatief makkelijk om te buigen is, indien de animator het gedrag kan herkennen en het kind kan aanspreken.

JE ROL ALS ANIMATOR

1 LUISTER

- Het is van belang om er te zijn voor de kinderen en ze zeker niet te forceren. Toon begrip en luister naar het kind.

2 BRENG RUST

- In deze fase kan het effectieve conflict nog voorkomen worden door bewust of onbewust rust te creëren.

3 LEER ELKAAR KENNEN

- Hoe beter je de kinderen kent, hoe sneller je de signalen van beginnende frustratie zal herkennen en hoe beter je rust kan brengen.

STILTE VOOR DE STORM ...

OW, ER IS EEN TRIGGER!

FASE 2: ESCALATIE

In deze fase stijgt de spanning tot een niveau dat nog moeilijk weg te nemen is. Een kind zoekt de confrontatie op en blijft discussiëren. Kinderen gaan in deze fase op zoek naar de grens. Wordt die niet aangegeven, dan blijven ze gaan. Hoe ga je hiermee om?

Schat de situatie in aan de hand van een thermometer. Hoe heter de trigger, hoe intenser het conflict.

GROEN

In de groene zone is er geen verbaal of fysiek geweld, maar wordt er hevig gediscussieerd. Het gaat meestal om een woordenwisseling die escaleert, maar de discussie blijft gaan over tegenstrijdige meningen. Deze trigger heeft de minste kans om te escaleren.

GEEL

In de gele zone gaat het er al wat heviger aan toe. Hier gaat de woordenwisseling om in dreigementen. Het blijft echter bij verbaal geweld. De kans op escalatie stijgt.

ROOD

Alle hens aan dek! In de rode zone komt er fysiek geweld bij kijken, al dan niet in combinatie met verbaal geweld. Na deze trigger gaat het heel snel en is het moeilijk om als animator nog in te grijpen. Escalatie verzekerd!

JE ROL ALS ANIMATOR

"JE HOEFT DE SITUATIE
NOOIT ALLEEN OP TE
LOSSEN"

1 MAAK EEN INSCHATTING

- Schat het kind in. Ken de kinderen, weet wie er makkelijker reageert op bepaalde triggers.
- Schat de situatie in. Let op de triggers, hoe warm zijn ze?

2 DOE DIT ALS TEAM

- Schakel hulp in indien je je niet comfortabel voelt bij de situatie. Je hoeft de situatie nooit alleen op te lossen. Bewaak je eigen grenzen. Voel je je niet comfortabel om zelf in te grijpen? Ga op zoek naar hulp!
- Als je ziet dat andere animatoren het moeilijk hebben om de situatie onder controle te krijgen, ga dan helpen. Niemand hoeft er ooit alleen voor te staan.
- Hou als hoofdanimator of verantwoorde-lijke een oogje in het zeil en schat in of je tussenbeide moet komen.

3 DE-ESCALEER DE SITUATIE

- Stop de situatie. Zet het kind of de kinderen elk apart en laat ze afkoelen, met elk een animator bij zich.
- Als ze afgekoeld zijn, ga je het gesprek aan.
- Beloon niet voor negatief gedrag. Wanneer je het idee hebt dat het kind in kwestie gedrag stelt om iets te bereiken, geef dan niet toe. Hoe graag je ook wilt dat het negatief gedrag stopt, toegeven komt over als goedkeuring en zorgt ervoor dat het gedrag terugkomt.

Soms stopt de curve hier, maar niet altijd. Als dat het geval is, bekijk dan nog even of er nazorg nodig is.

A photograph of a young child with light-colored hair, wearing a light-colored shirt, captured in the middle of throwing a large clump of dark mud. The child's face is partially visible, showing an expression of exertion or focus. The background is blurred, suggesting an outdoor setting. The entire image has a purple tint.

HET CONFLICT OP ZIJN HOOGTE- PUNT

FASE 3: ONTPLOFFING

Bij de ontploffingsfase is de situatie op zijn hoogtepunt. Het kind verliest de controle. Er is sprake van verbale en fysieke agressie naar zichzelf, materiaal of anderen toe. De situatie nu zeer plotseling stoppen is niet meer mogelijk en meestal geen goed idee. Met veel geduld krijg je alle betrokkenen weer rustig.

JE ROL ALS ANIMATOR

1 LAAT HET KIND UITRAZEN

- In gesprek gaan is nu niet mogelijk, dus geef het kind even ruimte. Breng het naar een veilige locatie waar het tot rust kan komen, zoals een prikkelarme ruimte, een snoezellokaal of een speelplek waar het graag is. Vermijd lichamelijk contact, behalve als de veiligheid in het gedrang komt.

2 HOUD HET VEILIG VOOR IEDEREEN

- Zorg ervoor dat de situatie veilig blijft, zowel voor jezelf als voor het kind, als voor alle anderen. Let daarbij op de omgeving, maar houd ook in de gaten dat het kind zichzelf niet, bewust of onbewust, pijn doet.

3 HOUD EEN OOGJE IN HET ZEIL

- Geef het kind ruimte om op adem te komen, maar hou het vanop afstand grondig in de gaten. Let daarbij op dat er geen nieuwe personen betrokken raken.

DE GEMOEDEREN BEDAREN

FASE 4: AFBOUW

De betrokkenen koelen af, de situatie gaat stilaan liggen en het kind in kwestie vindt de controle terug. Maar is alles effectief voorbij? Waar moeten we op letten in de afbouwfase?

Na de volledige ontploffing koelt de situatie stilaan af. Het kind gaat van volledig overladen te zijn door adrenaline en emoties terug naar controle en bewustzijn. Dat vraagt veel energie, zowel fysiek als mentaal. Bijgevolg is het kind prikkelbaar, gevoelig en geïrriteerd. Een nieuwe trigger kan de situatie snel terug laten escaleren.

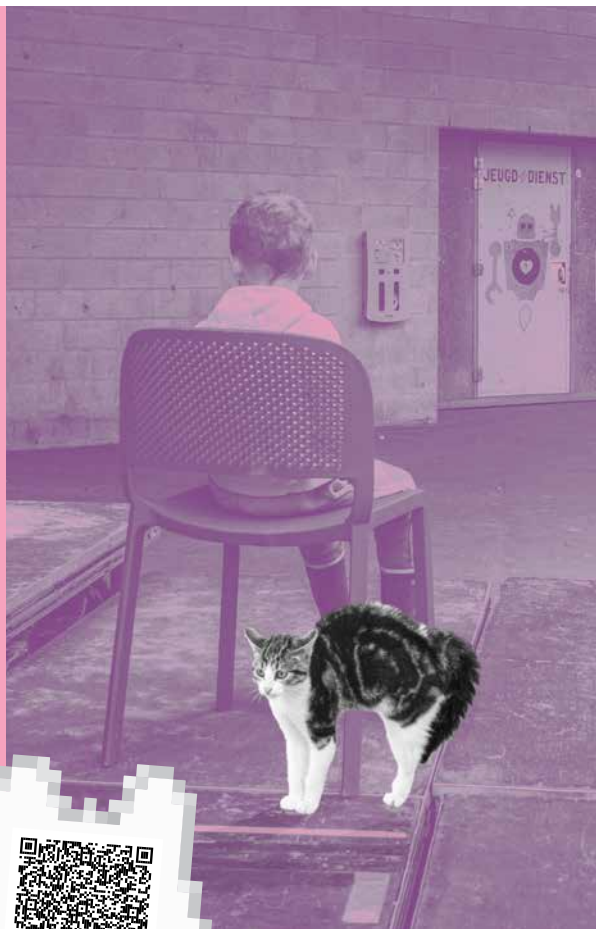
JE ROL ALS ANIMATOR

1 BIED RUST

- Laat het kind rustig zitten en geef het tijd. De tijd om te kalmeren kan variëren van kind tot kind en hangt af van de hoeveelheid adrenaline die is aangemaakt.

2 OVERHAAST HET GESPREK NIET

- Hoe graag je ook wil weten wat er aan de hand is, overhaasten is op dit moment echt geen goed idee. Als je toenadering zoekt, kondig dit dan aan: "Is het oké als ik bij je kom?" Merk je dat het kind je afsnauwt of negeert en zwijgt, dan heeft het nog meer tijd nodig. Kom nog niet terug op de oorzaak of inhoud van de crisis. Dit verhoogt het risico op nieuwe escalatie.

"OVERHAASTEN IS OP
DIT MOMENT ECHT
GEEN GOED IDEE"

"PROBEER TE
BEGRIJPEN
WAAR DE
AGRESSIE
VANDAAN
KOMT"

FASE 5: RUST

Het kind is helemaal terug rustig tot zelfs volledig uitgeput: de curve zit in een diepte-punt. Tijd om het gesprek aan te gaan en te luisteren naar wat het kind te vertellen heeft.

JE ROL ALS ANIMATOR

1 LUISTER

- Dit is het beste moment om echt te weten te komen wat er gebeurd is én het kind gerust te stellen. Spreek vanuit datgene je zelf ervaren hebt. Probeer te begrijpen waar de agressie vandaan komt. Ga samen op zoek naar mogelijke oplossingen om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden.

2 ROND DE SITUATIE AF

- Wanneer de wind volledig is gaan liggen, rond je de situatie af. Trap in geen geval na. Maak duidelijk aan de kinderen in kwestie dat de situatie ook voor jou afgerond is en jullie met een schone lei kunnen beginnen.

TERUG

OP ADEM KOMEN

WAT NA EEN CONFLICTSITUATIE?

De situatie is onder controle, de kinderen zijn weer aan het spelen en de dag kan weer verder? Toch niet. Sommige conflicten gaan nooit echt weg. Kinderen dragen ze de rest van de dag, week of zelfs vakantie mee. In sommige gevallen willen kinderen niet meer meespelen of zelfs niet meer naar je werking komen. Voldoende aandacht besteden aan nazorg is bijgevolg erg belangrijk!

Stel jezelf de volgende vragen:

- Wat was de oorzaak?
- Wat was onze aanpak?
- Moeten we met de ouder(s)/opvoedingsverantwoordelijke(n) spreken?
- Hoe vaak komen we gelijkaardige situaties tegen?
- Werkt deze aanpak voor 1 kind of kunnen we die ook bij andere kinderen toepassen?
- Is er nood aan een beloningssysteem?
- Wat nemen we mee naar de toekomst?

NAZORG BIJ ANIMATOREN

Vlak na een conflict hebben de betrokken animatoren mogelijk nood aan wat rust. Zorg dat dat mogelijk is. Sommige situaties maken een grote indruk op animatoren. Maak ruimte voor je team om hierover te ventileren. Evalueer het conflict met alle betrokkenen. Luister naar nieuwe ideeën en blok elkaar niet af. Coach elkaar zodat iedereen er iets uit leert.

NAZORG BIJ KINDEREN

Is het conflict in het verleden, laat dat dan zeker blijken als animator. Wees terug de animator die je altijd was zonder enige vooroordelen te hebben tegenover de kinderen. Bouw je vertrouwensband met de kinderen terug op.

Denk daarnaast samen na over toekomstige conflicten. Luister naar de argumenten en denk samen na over een alternatief voor agressief gedrag. Maak dit alternatief gedrag zo concreet mogelijk. Door bijvoorbeeld te zeggen dat een kind niet mag slaan, leert het kind grenzen kennen, maar leert het niet hoe het zich dan wel moet gedragen. Reik een concreet alternatief aan zoals knippen in een kussen of even naar buiten gaan om af te koelen.

"WEES NIET BANG OM FOUTEN TE MAKEN"

LIEN

INTERVIEW MET LIEN DEPOORTER, MAMA VAN LEANDER EN JITSE

Wat als je kinderen allebei ingaan tegen de norm? Mama Lien getuigt over de uitdagingen van haar twee kinderen, hoe animatoren daarmee omgingen en waarom het speelplein zo'n positieve impact had op hen. "Mijn kinderen zijn ongenueanceerd en filterloos, maar dat vind ik net zo leuk aan hen."

Lien haar kinderen gaan van jongs af aan naar het speelplein. Toen haar zoon 6 jaar was, kreeg hij de diagnose ASS. "Vanaf het moment dat die diagnose er was, was hij niet meer welkom op zijn school en in zijn voetbalclub. Daardoor kregen we schrik om anderen er ook over te vertellen. We wilden erover kunnen praten, want het beïnvloedt deels hoe zaken bij hem binnenkomen. Maar we waren bang dat hij niet meer welkom was. De reactie van de animatoren was echter helemaal anders: 'Oke, en wat is er veranderd? Hij is toch nog steeds dezelfde jongen als de afgelopen jaren?'"

GROTE EN KLEINE AANPASSINGEN

De reactie van de animatoren verraste haar deels, maar deels ook niet. "Door de jaren heen heb ik geleerd dat animatoren door hun jonge leeftijd minder in hokjes denken. Daardoor gaan ze vlotter om met de aanpassingen die erbij komen kijken. Anderen bekijken aanpassingen als bergen, terwijl ze op de werkingen waar ze nu zitten heel wat aanpassingen doen zonder het te beseffen. Zo heeft mijn zoon zijn koptelefoon mee voor

als het te veel wordt. Dat is een aanpassing op het normale, maar daar denken ze zo niet over na. Ook mijn dochter heeft ASS. Ze mocht op kamp over de middag tijd doorbrengen met een leider van een totaal andere groep. Weer een aanpassing die niemand doorheeft. Vaak wordt gedacht dat een aanpassing gigantisch is, de wereld verzetten is, maar vaak zijn het kleine, onnozele dingen, maar die zorgen er wel voor dat er veel meer mogelijk is."

Zo werd ze ook op andere momenten positief verrast. "Bij de jeugdbeweging was er eens een kamp waarop mijn zoon zich echt moeilijk gedroeg. Na het kamp belden de leiders me op. Ze wilden het hebben over het jaar erop. Ik dacht meteen 'oh nee, hij gaat niet meer mee mogen'. Maar het omgekeerde was waar. Ze hadden gemerkt dat in zo'n grote tent slapen met een groep niet goed werkte voor hem en hij daardoor heel moe was. Die vermoeidheid deed hem geen goed, dus stelde ze voor om hem in een tentje apart te leggen. Animatoren die met zo'n voorstellen komen, maken echt het verschil voor kinderen met extra ondersteuningsnaden."

**"VAAK WORDT
GEDACHT DAT
EEN AANPASSING
GIGANTISCH IS,
MAAR VAAK
ZIJN HET
KLEINE,
ONNOZELE
DINGEN, DIE ER
VOOR ZORGEN
DAT ER VEEL MEER
MOGELIJK IS."**

- Lien

"WEES NIET BANG OM FOUTEN TE
MAKEN. JE KAN GEEN FOUTEN
MAKEN DIE IK ALS OUDER NOG NIET
GEMAAKT HEB.

EN WEES VOORAL NIET BANG OM
MET ONS, OUDERS, TE PRATEN."

- Lien

SAMEN OPLOSSINGEN ZOEKEN

Lien en haar man waren zelf ook jaren animator op het speelplein. "We weten wat het is om op stap te zijn met ouders hun meest waardevolle bezit. Ik denk dat jongeren daar vaak schrik van hebben. 'Wat gaan die ouders zeggen als zijn knie open ligt of hij een buil op zijn hoofd heeft?' Als animator zat ik zelf ook vaak op spoed met kinderen. Uiteraard is dat beangstigend voor 17-jarigen. Mijn dochter is nu ook animator, en ik merk dat ze dat soms ook eng vindt. Maar ik hoop dat we naar haar toe een voorbeeld zijn. Dat ouders het beste voorhebben met hun kind en je daar altijd een gesprek mee kan aanknopen. Toen mijn zoon een jaar of 7 was, had hij veel woede-uitbarstingen. Ik ben het speelplein heel dankbaar dat ze zijn blijven zoeken naar oplossingen in plaats van hem naar huis te sturen."

Samen naar oplossingen zoeken, raadt ze alle animatoren aan. "Wees niet bang om fouten te maken. Je kan geen fouten maken die ik als ouder nog niet gemaakt heb. En wees vooral niet bang om met ons, ouders, te praten."

VAN KIND TOT ANIMATOR

De werkingen waar Lien haar kinderen uiteindelijk terecht konden, hadden een zeer positieve impact op hen. "De animator van het speelplein heeft voor mijn kinderen echt veel betekend. Ik ken haar naam nog, mijn kinderen ook, dat toont al aan hoeveel impact ze gehad heeft. Door de manier waarop het speelplein altijd met mijn kinderen is omgegaan, zitten ze nu nog steeds in het jeugdwerk." Jaren later werd haar dochter namelijk zelf animator. "Toen ze 12 was en het net heel zwaar gehad had, kwam ze op het speelplein en was ze gewoon Jitse, een kind zoals alle anderen. Toen ontstond bij haar

het idee om zelf animator te worden. Zodra ze oud genoeg was, ging ze op animatorcursus. Nu is ze zelf animator. Ook dat is soms uitdagend, maar samen met de rest van de leidingsploeg zoeken ze steeds naar oplossingen.”

GEEN HANDLEIDING

Als ouder ben je zelf ook op zoek naar handvaten. “Een diagnose voor je kind, dat is een rouwproces als ouder. Niet omdat we hen niet graag zien voor wie ze zijn, maar omdat we de toekomst die we voor hen in gedachten hebben, zien wegvallen. Elke ouder heeft dromen voor hun kinderen, en zo’n diagnose heeft veel impact op die dromen. Er zijn 12 stappen in een rouwproces en je maakt ze allemaal mee. 9 van de 10 ouders zijn, net als ik, al door het grootste deel van dat rouwproces. Zij gaan reageren zoals ik: probeer maar, doe maar, kom eens babbelen met mij. Misschien door er samen eens over na te denken, komen we op ideeën. Anderen zijn zo ver nog niet.

Maar ik geloof wel dat ouders van kinderen met extra noden net minder oordelen dan ouders van kinderen zonder beperking of extra noden. Kapjes in de knie of vuile kleren, daar zal je ons niet over horen klagen. Als we zien dat onze kinderen gelukkig zijn, zijn we dankbaar tegenover de animatoren.”

Ook voor ouders bestaat er geen perfecte handleiding. “Er zijn 101 boeken geschreven over autisme. Toen mijn zoon net zijn diagnose kreeg, begon ik er één te lezen. Ik stuitte meteen op een probleem: die kinderen in dat boek waren niet mijn kinderen. Mijn

zoon is extravert en met iedereen bevriend. Mijn dochter heeft ADHD en kan heel goed stilzitten. ‘t Is alsof ze alle stereotypes opzettelijk overboord willen gooien (lacht). Als ouder is je volledige opvoeding trial and error. Een leerkracht zei me ooit: ‘Je zoon is een kind met een handleiding. Jullie zijn die nog aan het schrijven, maar ik ben ze al aan het lezen.’ En dat is waar. Doorheen de jaren leren we bij. Er is iets dat mijn kind anders maakt dan de rest, maar anderzijds wil ik die ‘normale’ kinderen waar ze mee vergeleken worden wel eens ontmoeten. Volgens mij bestaat een ‘normaal’ kind niet (lacht).

**"EEN DIAGNOSE
VOOR JE KIND,
DAT IS EEN
ROUWPROCES
ALS OUDER.
NIET OMDAT WE
HEN NIET GRAAG
ZIEN VOOR WIE
ZE ZIJN, MAAR
OMDAT WE DE
TOEKOMST DIE
WE VOOR HEN
IN GEDACHTEN
HEBBEN, ZIEN
WEGVALLLEN"**

- Lien

STRAFFEN EN BELONEN: DO'S & DON'TS

BELONEN VOOROP

Positief reageren op gewenst gedrag heeft een veel groter effect dan het bestraffen van ongewenst gedrag. Toch verliezen we het vaak uit het oog. Hoe zet je in op meer en waardevollere beloningen?

- Beloon direct, zo ziet het kind duidelijk het verband tussen de beloning en wat het doet.
- Doe wat je belooft, zonder uitstel.
- Wissel voorspelbare beloningen af met verrassende beloningen.
- Beloon niet altijd. Anders denkt het kind dat het nooit iets zomaar moet doen en gaat het een steeds grotere beloning eisen.
- Beloon bij voorkeur in de vorm van positieve aandacht, niet materieel. Zoek een beloning die nauw aansluit bij het gewenste gedrag.
- Je beloning moet een échte beloning zijn voor het kind, kies ze eventueel samen. Je belooft beter vaak met kleine dingen dan slechts af en toe met iets groots.
- Geef geen dubbelzinnige complimenten. Sommige positieve opmerkingen gaan gepaard met een steek onder water. Bijvoorbeeld: "Ah, dat is tof dat je je materiaal terugbrengt. Was dat de andere keren dan zo moeilijk?" is geen echt compliment.

STRAFFEN: DE REGEL VAN DRIE

Als je toch tot straffen wil overgaan, zorg dan dat die straf zeker niet onverwacht komt. Werk steeds in de regel van drie. Door de straf op voorhand aan te kondigen, leg je de verantwoordelijkheid bij het kind.

1. Maak duidelijk dat je wilt dat het kind iets niet doet.
2. Vertel wat de gevolgen zijn als het kind het wel doet.
3. Voer de straf waarmee je gedreigd hebt, effectief uit.

Wanneer een kind grenzen overschrijdt, is het normaal dat je daar een gevolg aan wil geven. Af en toe is straffen dus aan de orde. Positieve bekrachtiging van gewenst gedrag werkt echter beter dan het bestraffen van gedrag. Genoeg belonen is dus minstens even belangrijk! Welke basisregels houd je best in je achterhoofd rond straffen en belonen?

SPEELIDEE

?

?

WACHTMOMENTEN VOL MAGIE

JE STAAT KLAAR OM OP
UITSTAP TE VERTREKKEN,
MAAR ER MOETEN NOG
20 KINDEREN NAAR
HET TOILET? TIJD
OM DE TOVENAAR IN
JEZELF NAAR BOVEN TE
HALEN! MET MAGISCHE
SPELLETJES MAAK JE VAN
ELK WACHTMOMENT ÉÉN
GROOT MYSTERIE.

MEER SPEELIDEEËN?

www.speelidee.be

TELEPATHIE OF CODETAAL?

- Je mede-animator is paranormaal begaafd! Hij/zij/die is in staat om te zeggen op welke tegel iemand stond, ook al was het maar voor 2 seconden.
- Stuur je mede-animator weg, laat een kind heel kort op 1 van de 4 afgesproken tegels staan en roep de animator terug. Daarna zwerft je mede-animator mysterieus voorbij de tegels en wijst dan degene aan waarop het kind gestaan heeft.
- Het geheim dat ze moeten ontdekken? Het aantal woorden dat je gebruikt, geeft aan op welke tegen is gestaan.
Bijvoorbeeld: Kom maar (tegel 2).
Ja, je kan komen (tegel 4)...

INFOGRAPHIC

PESTEN BIJ KINDEREN EN JONGEREN

1/5

VAN DE VLAAMSE
KINDEREN WORDT
GEPEST TIJDENS
HUN JEUGD.

VOORAL IN DE GROEP VAN DE 11-12-JARIGEN
LIGGEN DE CIJFERS ERG HOOG: ONGEVEER 1/3
ZEGT HET SLACHTOFFER TE ZIJN GEWEEST VAN
PESTEN.

DE CIJFERS DALEN MET DE LEEFTIJD, MAAR ZELFS
BIJ GROEP 17-18-JARIGEN WORDT 12% GEPEST.

8%

VAN DE
JONGEREN
WERD INTENS
GEPEST.

JONGENS PESTEN OPVALLEND
MEER (15,7%) DAN MEISJES
(8,6%).

JONGENS (5,5%) VERTONEN
VAKER INTENS PESTEND
GEDRAG DAN MEISJES (2,2%).

Bron: www.allesoverpesten.be

SPOTLIGHT

25 JULI**DAG VAN DE ANIMATOR**

De laatste donderdag van juli zetten we alle animatoren in de bloemetjes! Tekeningen, complimenten en traktaties: we halen alles uit de kast voor een welgemeende dankuwel. Vieren jullie mee?

www.speelplein.net/dagvandeanimator
www.dagvandeanimator.be

26 JULI**NACHT VAN HET SPEELPLEIN**

Een groot feest ter ere van alle Antwerpse speelbeesten, jong of oud, ervaren of nog niet zo, iedereen is welkom. Zoals altijd in het midden van de zomervakantie. Perfect dus om je dansbenen los te schudden na een eerste maand werking!

www.speelplein.net/nvhs

30 JULI**GOE-GESPEELD ACTIE**

Een groot spel in de stad Brussel, voor én door Brusselse speelpleinwerkingen. Bemant jouw werking een postje dit jaar?

www.speelplein.net/Brussel

3 AUGUSTUS**ZANDFEST**

Dé grootste zandkastelenwedstrijd tussen speelpleinen, nieuw vanaf deze zomer! Komt jouw werking VDS West-Vlaanderen vergezellen aan zee?

www.speelplein.net/zandfest

3 AUGUSTUS**VIKING KUBB TOERNOOI**

Kom je samen met je animatorenploeg bewijzen op het jaarlijkse Viking Kubb toernooi van VDS Limburg. Plezier verzekerd!

www.speelplein.net/kubbtornooi

6 AUGUSTUS**BXL XXL**

Op BXL XXL kaapt VDS Brussel jullie animatorenavond. Na de speelpleindag organiseren we een speelavond voor alle Brusselse speelpleinanimatoren. Welkom vanaf 18u00! We spelen, eten en genieten van deze zwoele zomeravond. Welkom op de grootste animatorenavond van het land!

www.speelplein.net/Brussel

KALENDER

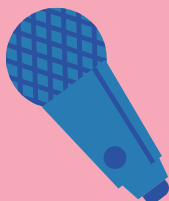
Het (regionale) aanbod aan vormingen, studiedagen en trefmomenten vind je op:

www.speelplein.net/kalender

**dag van
de animator**

www.dagvandeAnimator.be

**Animator zijn:
dat draag je
voor altijd
mee!**

**PRIJZEN WINNEN DIE JE ALS
ANIMATOR ONGETWIJFELD IN
JE RUGZAK WIL?**

Neem deel aan onze wedstrijd en
wie weet komen we je verrassen op
Dag van de Animator of vind je een van
onze leuke prijzen in je brievenbus!

www.dagvandeAnimator.be/wedstrijd

25/07

**free
time**
maakt jou vrijblijvend

UCLL
HOGESCHOOL

db
de barier